

№61 იანვარი - თებერვალი 2022 წელი

სოციალურ-საგანმანათლებლო ჟურნალი

სადა მოვარე

 სამთვულო

 სიკეთისკენ მოწოდება და გოროტების აღკვეთა

 რატომ არ ჭამენ მუსლიმები ღორის ხორცს

 მონანიება

 ტექნოლოგიები და ახალი თაობა

წინასიტყვაობა

ძვირფასო მკითხველებო, მოგესალმებით, მონყალე და მწყალობელი ალლაჰის სახელით! უზენაესმა ალლაჰმა მისი ნყალობა და ბარაქა არ მოგაკლოთ. უპირველეს ყოვლისა, უსაზღვრო ქება-დიდება სამყაროს გამჩენ უზენაეს ალლაჰს, ვთხოვთ რომ კიდევ ერთხელ შეგვახვედროს მიმდინარე წლის სამთვეულს და მადლის მოგებით გაგვატარებინოს ეს ძვირფასი პერიოდი. გისურვებთ რწმენის სიმტკიცეს, სულიერ სიმშვიდეს, ჯანმრთელობას, გულწრფელობას, უზენაესი ალლაჰის კმაყოფილების დამსახურებასა და უნაკლოდ ღვთისმსახურების შესრულებას.

კიდევ ერთი წელი მივიტოვეთ უკან რაც ნიშნავს ჩვენს დაახლოებას სიკვდილთან და სიცოცხლის ხანგრძლივობის შემცირებას. ყოველი გასული დღე საათი თუ წუთი გვაახლოებს ამ ქვეყანასთან გამოსამშვიდობებლად. ადამიანი, ვალდებულია იცოდეს თუ რისთვის გაჩნდა ამქვეყანაზე და რა მოვალეობა აკისრია მას გამჩენის, საზოგადოებისა და საკუთარი თავის წინაშე.

ადამიანი, როგორც მოგეხსენებათ, სხეულისა და სულისგან შედგება. იმისათვის, რომ ადამიანის სხეულმა ფიზიკურად არსებობა შეძლოს, საკვები ესაჭიროება, ხოლო სულიერ სამყაროს კი სულიერი საზრდო ანუ ღვთისმსახურება ესაჭიროება.

ძვირფასო მეგობრებო პირველ რიგში, ჩვენ უნდა გავიძლიეროთ რწმენა და სულიერი სამყარო, ყურადღება მივაქციოთ ღვთისმსახურებას, გავიღოთ მონყალეობა, მოვეფეროდ ობლებს, დავეხმაროთ გაჭირვებულ ადამიანებს, მოვიკითხოთ ნათესავები, ავადმყოფები და მათთვის ალლაჰს ჯანმრთელობა და ხანგრძლივი ხეირიანი სიცოცხლე შევსთხოვოთ, მცირე საჩუქრებით გავახაროთ ბავშვები და გავუმდიდროთ მათ სულიერი სამყარო, მივიღოთ ერთმანეთისაგან დალოცვა, რამეთუ ალლაჰის შუა-

მავალი ს.ა.ვ ჰადისში ბრძანებს: „მუსლიმი ძმისთვის დაუსწრებლად გაკეთებული ვედრება უფრო მიღებულია ალლაჰის წინაშე“. (მუსლიმ ზიჰირ 87-88 / იბნი მაჯჰე მენასიქ 5)

სულისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი საზრდო რწმენა და ღვთისმსახურებაა. ალლაჰის მორწმუნე და მასზე მინდობილი ადამიანი მისგან იღებს სულიერ საზრდოსა და ძალას, ადამიანი მუდმივად საჭიროებს უზენაესი ალლაჰის დახმარებას. სწორედ უზენაესი ალლაჰის რწმენა და მასზე მინდობა გვექცევა ბედნიერებისა და სიმშვიდის უშრეტ წყაროდ.

უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს: „რომელთაც ირწმუნეს, ალლაჰის ხსენებით იჯერეს გულნი მათნი. დიახ, მხოლოდ ალლაჰის ხსენებით ჰპოვებს გულნი სიმშვიდეს!“ (სურა რადდი, აიათი 28)

რწმენა - ადამიანს მარტოობისაგან იხსნის. რწმენა - ჩვენი სულის საკვები და გულის სინათლეა. ურწმუნო ადამიანის სული საზრდოს გარეშეა დარჩენილი, ხოლო სიბნელეში ჩაძირული გული მოკლებულია უდიდეს საყრდენ ძალას. რწმენა ადამიანს ბოროტებისა და უსიამოვნებისაგან იცავს. ცხოვრებაში ადამიანს უამრავ სიძნელესთან უხდება ბრძოლა. ასეთ მომენტებში ალლაჰის მორწმუნე ადამიანები სასონარკვეთილებაში არ ვარდებიან. ისინი უზენაეს ალლაჰს შეაფარებენ ხოლმე თავს, მას მიენდობიან და უდიდესი მოთმინებით საბოლოო შედეგს დაელოდებიან. ძლიერ მფარველზე სიყვარულითა და პატივისცემით მინდობა კი ადამიანს უდიდეს ნეტარებას ჰგვრის.

უზენაესმა ალლაჰმა დაგლოცოთ, რწმენა გაგიძლიეროთ და მოგცეთ ღვთისმსახურების შესრულების ძალ-ღონე. უზენაესი ალლაჰი იყოს ყველგან და ყოველთვის ჩვენი შემნე და მფარველი.

სამთვეულო

ძვირფასო მორწმუნეო, მოგესალმებით მონყალე და მწყალობელი უზენაესი ალლაჰის სახელით და წინასწარ მოგილოცავთ სამთვეულს, რომელიც მიმდინარე წლის ორ თებერვალს იწყება. უზენაესმა ალლაჰმა წყალობა, ბარაქა, სიყვარული და მფარველობა არ მოგაკლოთ. „სამთვეული“ მთვარისეული კალენდრის მიხედვით მეშვიდე, მერვე და მეცხრე თვეა, რომელიც რეჯების, შალბანის და რამადანის მთვარის სახელწოდებით არის ცნობილი ისლამში.

უზენაეს ალლაჰს უსაზღვრო ქება - დიდება, რომ კიდე ერთხელ მოგვცა საშუალება მიმდინარე წლის ამ ძვირფას სამთვეულს მოვსწრებოდით, მის წინაშე მორჩილებითა და მტკიცე რწმენით შეგვესრულებინა სავალდებულო და ნებაყოფილებითი ღვთისმსახურებები. სამთვეული, მორწმუნეებისთვის სულიერი ამაღლების დროა, სადაც მორწმუნეები ამ სამთვეულთან შეხვედრის სიხარულსა და ბედნიერებას ერთმანეთს ულოცავენ და ცდილობენ უფრო მეტი ღვთისმსახურების შესრულებას და დახმარების ხელის განვდენას. მორწმუნეთათვის ყოველი დღე, ყოველი თვე და მთელი ცხოვრება ალლაჰის კმაყოფილების მოპოვებისათვისაა. ამასთანავე, ეს სამთვეული უფრო მეტი სულიერი ამაღლების, პატიების, გულის გასუფთავების, ცოდვებისგან განწმენდის და სულიერი სამყაროს გაძლიერების დროა.

მონყალე და მწყალობელმა უზენაესმა ალლაჰმა, თავის მსახურებს სამთვეული - რეჯების, შალბანისა და რამადანის მთვარის სახით უბოძა. სამთვეულში შესრულებულ ღვთისმსახურებასთან დაკავშირებით გადმოცემებში ვკითხულობთ, რომ ერთი სიკეთის სანაცვლოდ, ათი მადლი იწერება, ხოლო სამთვეულის პერიოდში კი გაცილებით უფრო მეტი. ზოგადად გაკეთებული სიკეთის თუ სიავის სამაგიერო საზღაურს ადამიანი აუცილებლად მოიმკის, ამასთან დაკავშირებით სურა ზილზალის მე-7 და მე-8 აიათში უზენაესი ალლაჰი ასე ბრძანებს: „და ის ვინც იოტისოდენა სიკეთე მაინც ჰქმნა, იხილავს სიკეთედ“. „და ისიც, ვინც იოტისოდენა ავი ჰქმნა, იხილავს იმას (სამაგიერო მიეზღვება)!“

ზემოთ მოცემული აიათებიდან გამომდინარე, არც ერთი ქმედება, სიკეთე თუ სიავი, ამაოდ არ რჩება და ალლაჰის წინაშე ადამი-

ანის მოცემული აიათებიდან გამომდინარე, არც ერთი ქმედება, სიკეთე თუ სიავი, ამაოდ არ რჩება და ალლაჰის წინაშე ადამი-

ანი მას სიკეთედ ან სიავედ მიიღებს აუცილებლად. ასე რომ ადამიანი ვალდებულია და უნდა ეცადოს, რომ ყოველთვის სიკეთე აკეთოს, უკეთურებას წინ აღუდგეს და იყოს საზოგადოებისთვის სასარგებლო პიროვნება.

სამთვეული ის დროა, რომელიც წელიწადში ერთხელ მოდის, როდესაც ყველა მუსლიმ მორწმუნეს შეუძლია მეტი მადლიანობის დამსახურება. ასევე სამთვეული ის პერიოდია, რა დროსაც მორწმუნე სრული სულიერი დატვირთვით უნდა გამოიყენოს ეს შანსი, რათა გადადგას სამოთხისაკენ დამახლოებული ნაბიჯები. როდესაც სამთვეული მოახლოვდებოდა, ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ვ) ასეთ ვედრებას აკეთებდა: „უზენაესო ალლაჰო! დალოცვილ ჰქმენი ჩვენთვის რეჯებისა და შალბანის მთვარე და მოგვასწარი რამადანს“.

სამთვეულის მნიშვნელობასთან დაკავშირებით, ჰადისში, ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ვ) შემდეგნაირად გვამცნობს: „რეჯები ალლაჰის, შალბანი ჩემი, ხოლო რამადანი მორწმუნეების მთვარეა“.

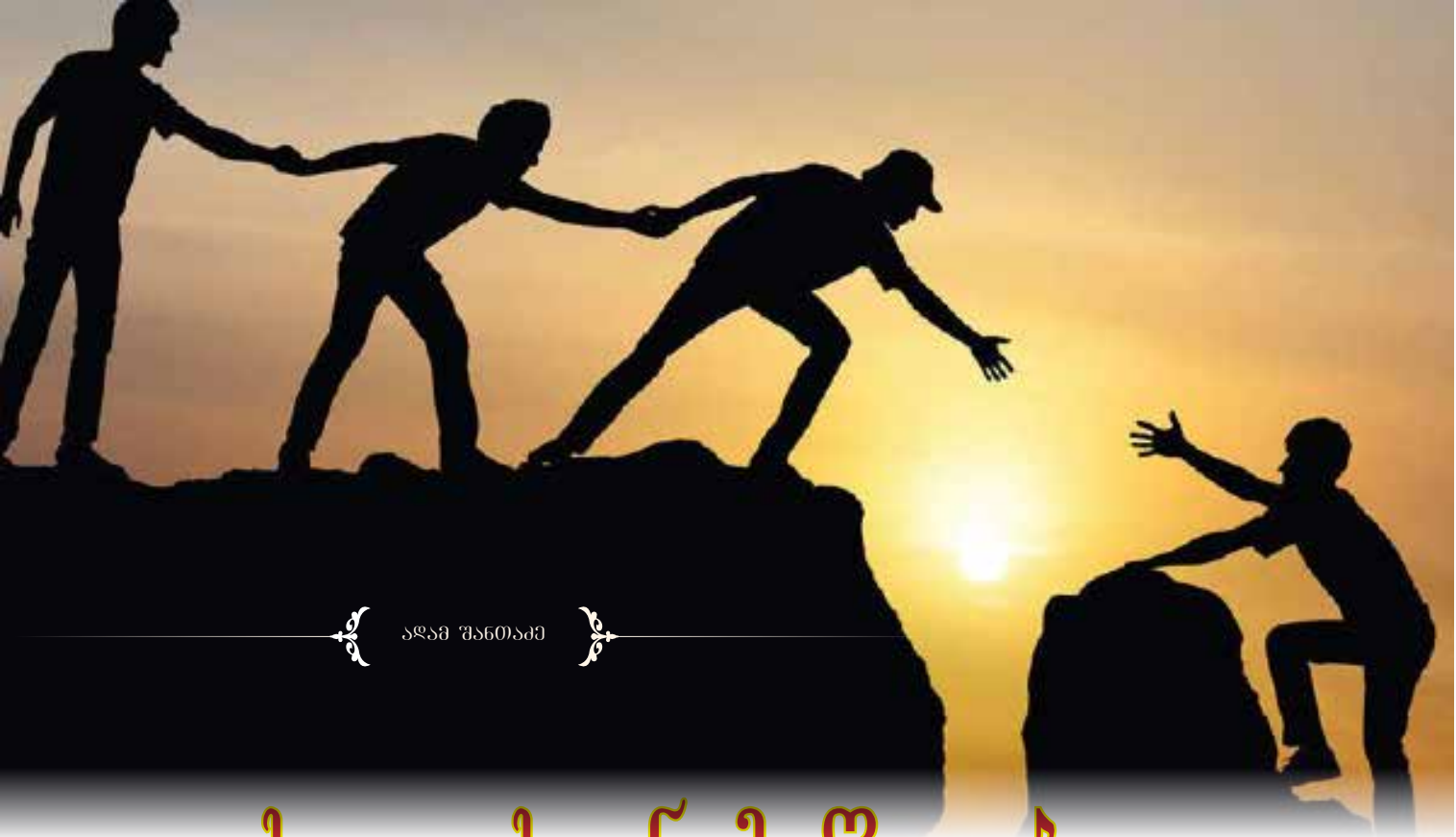
ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ვ) მუსლიმებს რამადანის მთვარეში სავალდებულო მარხვასთან ერთად, რეჯებისა და შალბანის მთვარეში მარხვას ურჩევდა და ახალისებდა. როგორც გადმოცემებიდან ირკვევა ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ვ) გარდა რამადანის მთვარისა, ყველაზე მეტს რეჯებისა და შალბანის მთვარეში მარხულობდა. ზოგადად კი ყველა ორშაბათ და ხუთშაბათ დღეს მარხულობდა.

მართლმორწმუნეთა დედა, ძვირფასი აიშა (ალლაჰი იყოს მისგან კმაყოფილი) გადმოგვცემს: „ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ვ) რამადანის გარდა სხვა არცერთ მთვარეში არ მარხულობდა, იმაზე მეტს ვიდრე შალბანის მთვარეში. ასევე შუამავალი (ს.ა.ვ) ამბობდა: იმდენი ღვთისმსახურება გააკეთეთ, რამდენის ძალაც შეგწევთ. ვინაიდან, უზენაესი ალლაჰის წინაშე ის ღვთისმსახურებაა მისაღები, რომელიც ცოტაა, მაგრამ სისტემატიურად ყოველთვის სრულდება“.

სამთვეულის შემობრძანებით პირველრიგში ჩვენ უნდა გავიძლიეროთ რწმენა და სულიერი სამყარო, უნდა ვეცადოთ მეტი

მოწყალების გაღებას, დავეხმაროთ გაჭირვებულ ადამიანებს. მოვინახულოთ ნათესავები და ავადმყოფები, მათთვის ალლაჰს ჯანმრთელობა და ხეირიანი სიცოცხლე შევთხოვოთ. ოჯახის წევრებთან უნდა ვისაუბროთ სამთვეულის მადლიანობისა და სიძვირფასის შესახებ, ისინიც შევახალისოთ ღვთისმსახურების შესრულებისთვის და ამგვარად ოჯახებში სულიერი ატმოსფეროს შექმნას შევეცადოთ. ასევე არ უნდა დაგვავიწყდეს ჩვენი პატარები და ისინი საჩუქრებით გავახაროთ და შევაცვაროთ ეს სულიერი ატმოსფერო. მივიღოთ ერთმანეთისაგან დალოცვა, რამეთუ ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ვ) ბრძანებს: „მუსლიმი ძმისთვის დაუსწრებლად გაკეთებული ვედრება უფრო მიღებულია ალლაჰის წინაშე“. გავიხსენოთ კიდე ალლაჰის შუამავლის (ს.ა.ვ) სხვა ჰადისები, სადაც ამბობს: „თუ მუსლიმ ადამიანს არანაირი საშუალება არ აქვს გასაცემად, სულიერ ძმაზე გაღიმებაც კი მოწყალებაა“, „მუსლიმი მუსლიმის ძმას“. ასევე კიდე ერთ-ერთ ჰადისში ასე ბრძანებს: „თქვენგან ჭეშმარიტი მორწმუნე ვერ იქნება ის, ვინც საკუთარი თავისთვის რასაც ისურვებს იმასვე თუ სულიერ ძმას არ უსურვებს“.

ზემოთ მოცემული ჰადისებიდან ჩანს, თუ როდენ დიდი მოვალეობა გავაჩნია ერთმანეთის წინაშე და როგორი დამოკიდებულებით უნდა ვიყოთ ერთმანეთთან, რომ სრულყოფილ მორწმუნედ ვიქცეთ ალლაჰის წინაშე. ეს სამთვეული ზუსტად ის დროა და ის საშუალებაა ჩვენთვის, რომ ერთმანეთთან, ჩვენს სულიერ ძმებთან ის ურთიერთობები ჩამოვაყალიბოთ და მოვალეობები შევასრულოთ, რასაც უზენაესი ალლაჰი გვავალდებს და შუამავალი (ს.ა.ვ) მოგვინოვებს. სამთვეულის პირველი ორი თვე, რეჯები და შალბანი რამადანთან შეხვედრისათვის სულიერად და ფიზიკურად მოსამზადებელი პერიოდია, როდესაც მორწმუნე ცდილობს ათას თვეზე უფრო ხეირიანი ღამის მატარებელ, რამადანის თვეს მომზადებული შეხვდეს. უზენაესმა ალლაჰმა დაგლოცოთ, რწმენის სიმტკიცე და ღვთისმსახურების შესრულების ძალ-ღონე მოგცეთ. უზენაესი ალლაჰი იყოს ყველგან და ყოველთვის ჩვენი შემწე და მფარველი.

ალამ შანთაძე

სიკეთისკენ მოწოდება და ბოროტების აღკვეთა

ისლამი, როგორც გამჩენი ალლაჰის მიერ მოვლინებული რელიგია, მიზნად ისახავს კაცობრიობის ამქვეყნიურ და იმქვეყნიურ ბედნიერებას. შესაბამისად, ისლამში ყველა პირობაა მორწმუნეთათვის, რომ მათ სრულყოფილი, ჰარმონიული ცხოვრება ჰქონდეთ. ამასთანავე ისლამში ღია კარია დატოვებული მათთვის, ვინც ჯერ კიდევ ჭეშმარიტებამდე არ მისულა. გამომდინარე აქედან, ჩვენი რელიგიის მნიშვნელოვან პრინციპად ამრიგ ბილ მა'რუფ, ნახიი 'ანილ მუნქარ, ანუ სიკეთისკენ მოწოდება და ბოროტების, ცუდის აღკვეთა გვევლინება. აქვე ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ ყველა ზეციური რელიგიის საფუძვლად ეს პრინციპი იდო. უზენაესი ალლაჰი ყურანში ბრძანებს:

„(ო, მორწმუნენო!) და იყოს ხალხი თქვენგან სიკეთისკენ მომწოდებელი, მბრძანები მოსაწონისა და უკეთურების აღმკვეთი, და სწორედ, ეგენი არიან ნეტარნი.“ (ალი იმრანი 3/104). ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ს) კი ასე ბრძანებს: „ჩვენგან არაა ის, ვინც უმცროსებს არ შეიბრალეbs, უფროსებს არ დააფასებს, სიკეთისკენ არ მოუწოდებს და ბოროტებას არ აღკვეთს.“ (თირმიზი, ბირრი, 15.IV, 322)

სრულიად კაცობრიობის გადასარჩენად მოვლენილი, ჩვენი რელიგია მორწმუნეbs ავალდებულებს, ადამიანები სიკეთისკენ შეაგულიანონ და ბოროტება ყოველმხრივ აღკვეთონ. ზოგიერთი სწავლული ამას ფარდ აინად, ხოლო ზო-

გიერთი - ფარდ ქიფაიად მიიჩნევს. ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ს.) ასე ბრძანებს:

„დაე, თქვენგან, ვინც ბოროტების ჩადენაში ვინმეს დაინახავს, ის თავისი ხელით შეაჩეროს. თუკი ეს შეუძლებელია, ის სიტყვებით შეაჩეროს, და თუკი ესეც შეუძლებელია, გულით შეიძულოს, მაგრამ ეს უკანასკნელი — რწმენის ყველაზე სუსტი გამოვლინებაა.“ (მუსლიმ „მუხტარ ალ-ახადის“:144).

როგორც ვხედავთ, მუსლიმი მთელი ძალდონით შეეცდება შემგვდრი ყოველგვარი ბოროტება შეაჩეროს, ან უკიდურეს შემთხვევაში თუ მისი თანახმა არ იქნება, შეიძულებს მას. ეს თითოეული მუსლიმის აუცილებელი მოვალეობაა.

ყურანში, მორწმუნეთა თვისებების ჩამოთვლისას, უზენაესი ალლაჰი მათგან ყველაზე აღმატებულად სიკეთისკენ შეგულიანებას და ბოროტებაზე გაფრთხილებას მიიჩნევს. ადამიანებს კი, რომლებიც მსგავსი თვისებებით ხასიათდებიან, ყველაზე კეთილშობილებს უწოდებს:

„თქვენა ხართ ყველაზე საუკეთესო თემი, ვინც კი მოვლენილა ხალხთა შორის, ბრძანებთ სასურველს და კრძალავთ საძულველს, რადგანაც გწამთ ალლაჰის“ (ალი იმრანი 3/110)

„მორწმუნე კაცები და მორწმუნე ქალები ერთმანეთის დამხმარენი არიან. უბრძანებენ ერთმანეთს სიკეთეს და უკრძალავენ უკეთურობას, აღავლენენ ლოცვას, გაიღებენ ზექათს და ალლაჰსა და მის შუამავალს ჰმორჩილებენ. სწორედ, მათ შეინყალებს ალლაჰი!“ (თევზ 9/71)

ამასთან ერთად, გამჩენი ალლაჰი ყურანში მტკიცე რწმენის, სიკეთეების ქმნისა და სიკეთეებში გაჯიბრებისაკენ მოუწოდებს მორწმუნეებს და მათ იმკვეყნად უდიდეს ჯილდოს — სამოთხეში მარადიულ ნეტარებას ჰპირდება. ყურანში ვკითხულობთ:

„...მაშ, შეეჯიბრეთ ერთმანეთს სიკეთის ქმნაში“ (ბაკარა 2/148)

„უეჭველად, რომელთაც ირწმუნეს და ჰქმნეს სიკეთენი, ისინი არიან გაჩენილთა შორის ყველაზე საუკეთესონი! მათი საზღაური მათი ღმერთის წინაშე ღედნის (ერთ-ერთი სამოთხის სახელი, რომელიც სამოთხეების შუაგულია) სამოთხეებია, სადაც ძირს მდინარეები მოედინება, იქ სამუდამოდ დაჰყოფენ. ალლაჰი კმაყოფილია მათით და კმაყოფილი არიან ისინი მისგან (ალლაჰისგან). აი, ეს მათთვის, ვინც მოკრძალებულია უფლის წინაშე!“ (ბეინე 98/7-8)

მორწმუნე ადამიანი, ყოველთვის და ყველაფერში სიკეთისკენ მომწოდებელი და ბოროტების აღმკვეთია. თუკი მუსლიმები ამ ვალდებულებას თავს აარიდებენ, როგორც საკუთარ თავს, ასევე მთელ კაცობრიობას დასაღუპად გასწირავენ. შუამავალი (ს.ა.ს.) ხშირად იმეორებდა: „ვფიცავ მას, ვის ხელშიც ჩემი სული იმყოფება, თქვენ ან სიკეთისკენ მოწოდებას დაიწყებთ, ან ალლაჰი ისეთ უბედურებებს გამოგიგზავნის, რომ თქვენ მათგან ვერანაირი ლოცვები ვერ გადაგარჩენთ.“ (თირმიზი რიად ას-სალიხინ, ტომი 1:234, 191).

რაოდენ სამწუხარო და დასანანია, რომ დღეს მუსლიმთა უმეტესობა თავის მოვალეობას - „სიკეთისკენ მოწოდებას და ბოროტების აღკვეთას“ სრულებით არ ასრულებს. ხოლო ისინი კი, ვინც ასე იქცევიან, ხშირ შემთხვევაში, გაკიცხვის, შეურაცხყოფისა და შევიწროების მსხვერპლი ხდებიან. შედეგად, ჩვენ ირგვლივ მლიქვნელობა და პირფერობა გამეფდა. საზოგადოებაში აქამდე გაუგონარმა ათასობით უბედურებამ იჩინა თავი. ამიტომაც თითოეული ჩვენგანი უნდა ვიყოთ სიკეთის სადარაჯოზე და წინ აღვუდგეთ ბოროტებას.

ჩაქმად არ ჭამენ პუსლიები ღორის ხორცს

მიხეილ ბელაშვილი

უზენაესმა ალლაჰმა, მონყალე და ყოვლისშემძლემ, სამყაროში ყველა ცოცხალი არსების გამჩენმა, აკრძალა ყველაფერი ის, რაც ანადგურებს და ასუსტებს ადამიანის სხეულსა და გონებას. ყველაფერი, რაც ვნებს ადამიანს - მის მიერ სასტიკად აკრძალულია.

„უთხარი შენ (მუჰამედ): ვერ ვპოულობ რაც მე მეუწყა იმაში აკრძალულს საქმელებიდან, გარდა ლეშისა, ან დანთხეული სისხლისა, ან ღორის ხორცისა. უეჭველად, იგი სიმურდლეა ან სიბილნე, რომელზეც დაკვლისას სხვა სახელი ახსენეს და არა ალლაჰისა; მაგრამ თუკი იძულებული იყოს ვინმე, არა ზღვარგადასულობითა და არა მოძალადეობით. უეჭველად, ღმერთი შენი შემნდობია, მწყალობელია.“ (სურა 6, აიათი 145).

არსებობს მიზეზები, რის გამოც ღორის ხორცის ჭამა აკრძალულია. მასში მომწამლავი ბაქტერიები და ტოქსიკური ნივთიერებები გაცილებით მეტია, ვიდრე სხვა სასოფლო-სამეურნეო ცხოველებსა და პროდუქტებში.

პირველი მიზეზი დაკავშირებულია საქმლის მომწელებელ სისტემასთან. ღორი ყველაზე ბინძური ცხოველია დედამიწაზე. მის ორგანიზმში პარაზიტებისა და დასნეოვნებული მიკრობების რიცხვი უფრო მეტია, ვიდრე ნებისმიერ სხვა ცხოველში, რომელსაც ადამიანი საკვებად იყენებს. სწორედ ამის გამო ქართულში დამკვიდრებული გამოთქმა „ღორმუცელა“ და ანდაზა: „ერთმა ღორმა ასი

ღორი გასვარაო.“ ღორი ცნობილია როგორც ყველაფრის ცოცხლად მსანსლავე ცხოველი, არა მარტო თავისი, არამედ სხვა ნებისმიერი ცხოველისა და თვით ადამიანის გამონაყოფი განავალისაც (ფეკალური მასა) კი.

მესამე სამყაროს (სუსტი და ეკონომიკურად ნაკლებად განვითარებული ქვეყნების კრებითი სახელწოდება. მოიცავს ცენტრალური და სამხრეთ ამერიკის, ახლო აღმოსავლეთის, აზიისა და აფრიკის ქვეყნებს) ქვეყნებში ისინი საუკეთესო უტილიზატორები (ნარჩენების მომხმარებელი) არიან, იმ ადგილებისა, სადაც არ არის თანამედროვე ტუალეტები და ადამიანები პირდაპირ ქუჩებში მოისაქმებენ. ეს ექსპერიმენტები ღორების მიერ მუშავდება. ამასთანავე, გამოთვლილია, რომ 5000-სულიან საღორე ფერმაში იმდენი ფეკალური მასა გროვდება, რამდენიც ქალაქში 50 000-იანი მოსახლეობით. ღორი საკმაოდ სწრაფად ინელებს მიღებულ საკვებს, სულ რაღაც ოთხ საათში, როცა ამ პროცესისათვის ძროხას მთელი 24 საათი ესაჭიროება. საქმლის მონელების დროს, ისევე როგორც ადამიანი თავისუფლდება ტოქსინებისა და მიღებული საკვებით სიცოცხლისთვის საშიში სხვა კომპონენტებისგან, ასევე ეს ცხოველიც. ღორის ორგანიზმი შეიცავს უამრავი სახის ტოქსინებს, ჭიებსა და ფარულ დავადებებს, რაც ადამიანისთვის ძალიან სახიფათოა. მართალია ამ საშუმ კომპონენტებს სხვა ცხოველებიც შეიცავენ, მაგრამ ვეტერინარების აზრით, ღორები უფრო

მეტად დაავადებული არიან ამ მიკრობებით, ვიდრე სხვა შინაური ცხოველები. ამის მიზეზი ისაა, რომ ღორებს უყვართ ყოველნაირ ნაგავში ქექვა და ყველაფრის განურჩევლად ჭამა. რადგანაც ღორის საჭმლის მომნელებელი სისტემა საკმაოდ ზედაპირულად მუშაობს, მრავალი ტოქსინი და მომწამლაკი მიკრობი, ისევე მის რამდენიმე ფენიან ქონში რჩება. ღორებს არ გააჩნიათ ამ მომწამლაკი ტოქსინების გამოყოფის ჯირკვლები ან სხვა ინსტრუმენტები, ამიტომ უამრავი სახის შხამიანი ნივთიერება მის ორგანიზმშივე იღუპება.

მეღორეობის მიმდევარი მეურნეობები თუ სანარმოები ყოველთვის იტანჯებოდა და დღესაც იტანჯება ათასგვარი ინფექციური დაავადებითა და ეპიდემიებით. თანამედროვე მსოფლიოს რომელ კუთხეში არ სმენიათ ე.წ. „ღორის გრიპის“ H1 N1 ვირუსის შესახებ, რომელიც ადამიანის სიცოცხლისთვის ძალიან საშიში დაავადებაა და ხშირ შემთხვევაში მომაკვდინებელია. ეს ვირუსული დაავადება ღორებიდანაა ადამიანის ორგანიზმში გადასული და სამწუხაროდ საქართველომდეც მოაღწია. თვით ის ღორებიც კი, რომლებიც სპეციალურ მეურნეობებსა და ფერმერებში ჰყავთ მოშენებული, დიდი სიფრთხილით ამრავლებენ, ვინაიდან ისინიც ხშირად ავადმყოფობენ. ამერიკელი მკვლევარების მიერ თავიანთ ქვეყანაში ჩატარებული კვლევების უკანასკნელი მონაცემებით 200 სული ღორიდან 69 % სიცოცხლისთვის საშიში ბაქტერიებით დაავადებული აღმოჩნდა, რომელთა ხორცის მიღებაც ადამიანებში მუცლის ტიფს, ციებ-ცხელებას, ფალარატს, კუჭ-ნაწლავის ინფექციებს, გულის რევასა და ლებინებას იწვევს.

ღორის ორგანიზმში, სახელდობრ ხორცში, არსებობს უამრავი სახის პარაზიტი. ზოგიერთი მათგანი გვხვდება საჭმლის მომზადების დროსაც კი, ამიტომაც ამდენი გაფრთხილება ჩვენ გარშემო ღორის ხორცის პირდაპირი ჭამისა თუ საჭმლის მომზადების შესახებ. უფრო უარესი შედეგი დგება მაშინ, თუკი ის შედარებით ცუდადაა მომზადებული. ღორის ხორცი ბაქტერიების ბუდეა და მისი ხორცის ჭამა ადამიანისთვის მართლაც სარისკოა, რადგან ადამიანის სიცოცხლისთვის ყველა საშიში ბაქტერია და ვირუსი მის ხორცშია თავმოყრილი. ახლახან ჩატარებულმა კვლევებმა შოკში ჩააგდო საზოგადოება. მილიონობით ადამიანი, რომელიც ღორის ხორციით იკვებება, მუცელში პარაზიტი ჭიებით ცხოვრობს.

„ღორის ჯაჭვი“ ნომერ პირველია საჭმლის პარაზიტებში, რომლითაც ყოველწლიურად 50 000 000 ადამიანი დაავადებული მსოფლიოში. ყოველწლიურად ის 50 000 ადამიანს კლავს და ზოგიერთი მკვლევარის აზრით, ეს ორივე მაჩვენებელი შეიძლება სრულად არ იყოს შეფასებული, რადგან ღორის ჯაჭვის მიერ გამოწვეული ინფექციები ფართოდაა გავრცელებული აზიაში, აფრიკაში, ფილიპინებზე, სამხრეთ ამერიკასა და ევროპის სამხრეთ ნაწილებში. ღორის ჯაჭვს შეუძლია დაავადოს ადამიანის გული, ტვინი, ფილტვები და დიაფრაგმა, თავის ტვინის სიმსივნის წარმოშობის 60 % ღორის ჯაჭვის ლენტისებურ შავ ჭიაზე მოდის, რაც ჰალუცინაციებს, კრუნჩხვებს, სიმსივნეს, კომას და სიკვდილსაც კი იწვევს. ღორის ჯაჭვი თითოეულ მათგანს მისი ხორცის ჭამის შემდეგ წარმოშობს. როცა ადამიანი ღორის ხორცს ჭამს, ის ინამლება. ადამიანის ნაწლავებში ღორის ჯაჭვი რამდენიმე მეტრის სიგრძეზე იზრდება. ჭიები დებენ კვერცხებს, რომლებიც ადამიანის ფეკალიებში გადადის. როცა ღორი ამ განავალს ჭამს, მისი ცხოვრების ციკლი მცირდება. ღორის ჯაჭვის მატლები მთელი კაცობრიობის ჯანმრთელობისთვის საშიში სიმპტომია. ისინი ადამიანის ნებისმიერ ორგანოში მომწამლავ ბაქტერიებს ტოვებენ, განსაკუთრებულ კვალს კი ადამიანის ტვინში. შემდეგ ეს მომწამლავი პატარა ჭიები ადამიანის სხეულის ქსოვილში 2-დან 7-მეტრამდე იზრდებიან და სხეულის სხვადასხვა ნაწილში ცხოვრებას აგრძელებენ. ისინი ადამიანის სხეულში 25 წლის განმავლობაში ბუდობენ. მეცნიერების მიერ გადაღებულია ადამიანის ტვინის სურათი, რომელიც ისეა დახვრეტილი, როგორც ვარსკვლავებით მოჭედული ცა. როგორც თავის ტვინის ტომოგრაფიული სურათი ცხადყოფს, ამ სენით დაავადებული ადამიანის ქრონიკული თავის ტკივილი ამ მატლების ნამოქმედარია. ახალმა გამოკვლევებმა კი ცხადყო, რომ ფარული ქრონიკული თავის ტკივილის მიზეზი ღორის ჯაჭვის მატლების ტვინში გაჩენითაა გამოწვეული. ზრდასრულ ადამიანებში გავრცელებული ეპილეფსიის უმეტესობაც ღორის ჯაჭვის მატლებსა და ჭიებზე მოდის. 50 000 000 ეპილეფსიით დაავადებული ადამიანიდან უმეტესობა ამ მატლითაა დაინფიცირებული, რაც ადამიანს წლების განმავლობაში ტანჯავს. ის იწვევს აგრეთვე თავის ტვინის სიმსივნეს, დინექციას, დეპრესიას, თავბრუსხვევას, კრუნჩხვებს, სხვადასხვა ნეი-

როლოგიურ დაავადებებსა და მოულოდნელ სიკვდილსაც კი. ერთი ამგვარი პარაზიტიკი კი საკმარისია, რომ უარი თქვას ადამიანმა ლორის ხორცის ჭამაზე. ნერვული სისტემის პარაზიტული დაავადება „ასკარიდოზი“ ან „ლორის სოლიტერი“ - ეს არის შემთხვევით ლორის ჯაჭვის ჭიის კვერცხის გადაყლაპვა საჭმელთან ერთად, რომელსაც ინფიცირებული ადამიანები ხელით შეეხნენ. რაც უფრო ღრმად და გულმოდგინედ იკვლევნენ მეცნიერები ამ დაავადებას, მით უფრო საშიში სურათი იხატება. პერუს მეცნიერების ერთ-ერთი გამოკვლევით დადგინდა, რომ ლორის სოლიტერის დაავადებით ლათინური ამერიკის 589 000 000-იანი მოსახლეობიდან 29 მილიონი ადამიანი ამ სენით ინფიცირებულია და იტანჯება. ეს ლენტისებური მატლი მსოფლიოს სხვა რეგიონებშიცაა გავრცელებული. ადამიანები დიდი შიშისა და რისკის ქვეშ არიან, თუკი შეიტყვეს, რომ ლორის სოლიტერით არიან ინფიცირებული, ან უბრალოდ, ის გადამდებია იმ ადამიანისგანაც, ვინც საჭმელს ამზადებს და ამ ჭიის მატარებელია.

ერთ-ერთი დიდი პრობლემაა ტრიხინილიოზით დაავადება. ამ უკანასკნელით ის ადამიანები ინფიცირდებიან, რომლებიც საჭმელად იმ ლორის ხორცს იყენებენ, რომლებსაც შავი მრგვალი ჭიები ჰყავთ. მთელი პლანეტის 1 მილიარდი ადამიანი ამ დაავადებითაა ინფიცირებული. მათი უმრავლესობის კვერცხი ადამიანის ორგანიზმში წყლით ან საჭმლის მიღებით გადადის. ამ ადამიანებიდან უმრავლესობა ლორის ხორცის ჭამის შედეგად დაავადდა. მარტო ამერიკისა და კანადის ყოველი მეექვსე ადამიანი ამ ჭიის მატარებელი ანუ ტრიხინილიოზითაა დაავადებული. მრავალ ადამიანს არ აღენიშნება ამ დაავადების

სიმპტომები. მატლები არ ჩანს ხორცის ან ქონის ყიდვის დროს, სხვადასხვა სახის ლორის ხორცში, თუგინდ ის იყოს გამხმარი, ლორი, დამარილებული და სხვა.

ტრიხინილიოზით დაავადების ჩვეულებრივი სიმპტომები შემდეგია: გულის რევა, ღებინება, დიარეა, თავის ტკივილი, ციებ-ცხელება, ხველა, თვალების შეშუპება, კუნთებისა და სახსრების ტკივილი, კუჭის აშლა, ფალარათი, გულის ტკივილი, სუნთქვის პრობლემა, კოორდინაციის დაქვეითება და სხვა. ტრიხინილიოზის გამომწვევი მრგვალი მატლები ჩვეულებრივ ადამიანის ნაწლავებში ბინადრობენ და ინვევენ კუჭის ტკივილს, ფალარათს, გულის რევასა და ღებინებას, მაგრამ ეს გრძელი ჭიები შეიძლება გადაადგილდნენ მთელ ორგანიზმში და გამოიწვიონ ციებ-ცხელება, სისუსტე, ზემოთ ჩამოთვლილი დაავადებები. ყველაზე საშიში ამ მატლის თავის ტვინში მოხვედრაა, რაც ნერვული სისტემის პარალიზებასა და სიკვდილს იწვევს.

ლორის ხორცში კიდევ უამრავი სახის ჭია, ბაქტერია, მიკრობი, და მომწამლავი ტოქსინია. ეს პირველ რიგში ეხება ჰეპატიტ -ს და რამდენიმე სახის სხვა ჰეპატიტს, რაც ინვეზს ჯანმრთელობის სერიოზულ შერყევას და თვით სიკვდილსაც კი. ლორის ხორცის საკვებად გამოყენება ადამიანის ორგანიზმში აჩენს ისეთ მომავალ ინფექციურ დაავადებებს, როგორიცაა გულის ტკივილი, ასთმა, დიაბეტი, ოსტეოქონდროზი, იმპოტენცია და სხვა.

გადამუშავებული ლორის ხორცისგან დამზადებული პროდუქტებისგან, როგორიცაა ძეხვეული, ლორი, სოსისი, გახშირებულია ისეთი დაავადებები, როგორიცაა დიაბეტი, ნაწლავების კიბო და სხვა. მთელ მსოფლიოში ჩატარებულია 20 გამოკვლევა, რომელშიც მილიონზე მეტი ადამიანი მონაწილეობდა და დამტკიცდა, რომ ყოველდღიურად 50 გრამი გადამუშავებული ლორის ხორცის მიღებისას 42 %-ზე მეტი რისკის შემცველია ისეთი დაავადებებისა, როგორიცაა გულისსხლძარღვთა დაავადებები და 19 % II ტიპის დიაბეტისა. ასევე ხშირია შარდის ბუშტის სიმსივნე, რასაც შემწვარი ან შებოლილი ლორის ხორცი იწვევს. ლაბორატორიული გამოკვლევებით დამტკიცებულია, რომ ვისაც შებრანული ან შებოლილი ლორის წითელი ხორცი უყვარს, 70 %-ში შარდის ბუშტის სიმსივნის გამომწვევია. ადამიანის ღვიძლს ლორის ხორციც ისეთივე სისწრაფით აავადებს, როგორც ალკოჰოლი.

12-წლიანი დაკვირვების შედეგად, რომელშიც 800 პაციენტი მონაწილეობდა, დაამტკიცეს, რომ მაღალ ტემპერატურაზე შემწვარი ხორცი ნარმოიქმნება პიტერციკლური ნაერთი ამინი, რაც შარდის ბუშტის სიმსივნის გამომწვევია. არსებობს უამრავი მტკიცებულება, რაც ღვიძლის სიმსივნეს უკავშირდება და ამ დაავადების მატარებლები უმეტესად დასავლეთის მოსახლეობაა, რომელთა უმრავლესობა საკვებად გადამუშავებულ ღორის ხორცს მიირთვამს. მისი ხშირი გამოყენება ღვიძლის გადიდებას, სიმსივნეს, და სიკვდილსაც კი იწვევს. ასეთი დაავადებები ისეთ ქვეყნებშიც გვხვდება, სადაც ალკოჰოლის მოხმარება ნაკლებია. ღორის ხორცისა და ღვიძლის ცეროზით დაავადებებს შორის არსებობს კავშირი და ამ დაავადების მატარებელი ადამიანები მსოფლიოს ყველა კუთხეში ცხოვრობენ.

ღორის ქონი დიდი რაოდენობით ცხიმთან მჭავეებს შეიცავს. გამოკვლევებით დადგენილია, რომ ღორის ხორცის დიდი რაოდენობით გამოყენებისას დიდი რისკია ადამიანის კუჭის სიმსივნით დაავადებისა, რომელიც ითრევს ამ პროცესში ღვიძლს, ჯირკვლებს, შარდის ბუშტს, თირკმლებს, სწორნაწლავსა და პროსტატას. მეცნიერების მიერ დადგენილია ღორის ხორცის მომხმარებელი ადამიანის ღვიძლისა და კუჭის სიმსივნესთან უდიდესი კავშირი. ეს არის I ხარისხის ავთვისებიანი სიმსივნე. გამოკვლევებმა აჩვენა აგრეთვე უამრავი სახის სკლეროზის ფორმა, რამაც ისინი შოკურ მდგომარეობაში მიიყვანა. აღმოჩნდა, რომ ასეთი დაავადებების უმეტესი წილი ღორის ხორცის ხშირ გამოყენებაზე მოდის. ღორის ხორცის საკვებად გამოყენებაა აგრეთვე ქალებში მკერდის კიბოს გაჩენის მიზეზი. სწორედ ღორის ხორცის ბადაგშია სითხე ფურინი, რომელიც აქტიურად მონაწილეობს ე.წ. „შარდის მჟავის“ კონცენტრაციაში. ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, ღორის ხორცი ქონი და ცხიმი მეტია, ვიდრე ძროხისა და ქათმის ხორცში. ის შლის ადამიანის ორგანიზმს. ასეთი დიდი რაოდენობით ქოლესტერინი იწვევს ადამიანის ორგანიზმში გულის კიბოს. მისი ხშირი გამოყენების შემთხვევაში შეიძლება ადამიანის კუჭ-ნაწლავში გაჩნდეს კენჭები, ანთებითი პროცესები, ქავილი, შეეძლოს გულის პრობლემები და სხვა. ერთი სიტყვით, ღორის ხორცის ნებისმიერი სახითა და ფორმით მიღება - მოხარშული თუ მოუხარშა-

ვი, შენული თუ შებრანული, გადამუშავებული თუ გადაუმუშავებელი - ყველა მომწამლავი და მომაკვდინებელია. უახლოესი მეცნიერული გამოკვლევებით დადგენილია, რომ მისი ნებისმიერი სახით მიღება ადამიანის ჯანმრთელობისათვის სახიფათო და სარისკოა.

მაშასადამე, ვუპასუხოთ ახლა კითხვას: რატომ არ ჭამენ მუსლიმები ღორის ხორცს?

ქეშმარიტი მუსლიმისთვის აუცილებელია ყოველივე იმის შესრულება, რაც უზენაეს ალლაჰს აქვს ნაბრძანები. მას უყვარს ადამიანები, ის პატიობს მათ და ყოველთვის მათი ჯანმრთელობისა და ბედნიერებისათვის აფრთხილებს: „ჰეი თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! ჭამეთ, რაც რამ კარგი საზრდო მოგმადლეთ და მადლობა შესწირეთ ალლაჰს, თუკი თქვენ მხოლოდ მას სცემთ თაყვანს“ (სურა 2, აიათი 172). „მან ხომ მხოლოდ ლეში, სისხლი და ღორის ხორცი აგიკრძალათ თქვენ და ის, რომელზეც დაკვლისას სხვა სახელი ახსენეს და არა ალლაჰისა...“ (სურა 2, აიათი 173). „დღეიდან თქვენთვის საკვებად ნებადართულია ყველაფერი, რაც რამ კარგი და სუფთაა...“ (სურა 5, აიათი 5).

აი, რატომ არ ჭამენ მუსლიმები ღორის ხორცს: იმიტომ, რომ ისინი ცხოვრობენ წმინდა ყურანის შესაბამისად, უზენაესი ალლაჰის მიერ გარდმოვლენილი მორალური კანონების დაცვით. გახსოვდეთ, მეცნიერება - ეს არის თქვენი გონებით ნაკარნახები კითხვების ახსნა, რელიგია კი - რწმენის უდიდესი საგანძური, რომელიც თქვენი გულებიდან მოდის.

სურა ყიადეთი

აღდგომის დღე

1. ვფიცავ, აღდგომის დღეს!

უდიდესი ალლაჰი, განკითხვის დღეზე დაფიცებით, რამდენად დიდი მნიშვნელობა აქვს ყიადეთს, ამას გვამცნობს. რა არის აღდგომის დღე? აღდგომის დღე ის დღეა, როცა ყველა მიცვალებული საფლავებიდან წამოდგება და ალლაჰის წინაშე წარსდგება. აღდგომის დღე, არის ის დღე, რომელიც ყოველთვის უნდა გვახსოვდეს და ჩვენი ქმედებები ამის მიხედვით უნდა წარვმართოთ.

2. და ვფიცავ სულს, საკუთარი თავის მკიცხველს!

ამ აიათის შესახებ არსებობს ორი შეხედულება: 1) მორწმუნე ადამიანი, რომელიც საკუთარ ქმედებებს ყოველთვის კიცხავს და თუ არასწორ ქმედებებს შეამჩნევს, მის გამოსწორებას შეეცდება. 2) მთლიანად ადამიანთა ბუნებაზე იფიცება უდიდესი ალლაჰი, ვინაიდან ადამიანთა ბუნებაში ყოველთვის იკვეთება საკუთარი თავის კონტროლის მექანიზმი და უდიდესი ალლაჰი აფრთხილებს მათ: ყოველთვის გაიხსენონ განკითხვის (აღდგომის) დღე და იმის მიხედვით შეასრულონ ის ქმედებები, რის გაკეთებასაც ფიქრობენ. და ასევე ახსენებს მათ მონანიების შესახებ, ვინაიდან სიკვდილამდე მათ აქვთ დრო, რომ არასწორი ქმედებების გამო, მოინანიონ და უდიდეს ალლაჰს შესთხოვონ პატიება.

3. განა თვლის ადამიანი, რომ ვერ შეეყრით მის ძვლებს?

შუამავალს (ს.ა.ს) იმ დროის ურწმუნოები სულ ეკითხებოდნენ: ნუთუ შეიძლება ხელახლა შეიკრიბოს ძვლები და ხორცი შეესხას იმ ადამიანებს, რომელთა სხეულები უკვე 1000 წელზე მეტია მიწაში გაიხრწნა, ან ჩიტებმა შეჭამეს, ან კიდევ სულაც დაიწვა და მტვრად იქცა, ეს აიათი კი სწორედ პასუხია მათთვის და ასევე იმათთვის, ვინც იმ ურწმუნო ადამიანებივით ვერ ჩანდება ჭეშმარიტებას. ალლაჰი ყოვლისშემძლეა, ასე უნდა ირწმუნოს მორწმუნემ.

4. დიახ! მძლენი ვართ იმაზე, რომ თავიდანვე მოვანყოთ თითთა წვერნი მისი.

დიახ ბრძანებს უდიდესი ალლაჰი, არა მარტო ძვლების შეგროვება და ხორცის შესხმა, არამედ თითის წვერებსაც კი, ზუსტად ისე აღვადგენთ, როგორც თავდაპირველად ჰქონდათ. უდიდეს ალლაჰს ამისთვის შესწევს ძალა, ის ყოვლისშემძლეა. როგორც მოგეხსენებათ, ადამიანის თითთა წვერი, ანუ ანაბეჭდი, დღეისათვის რამდენად მნიშვნელოვანია ადამიანის იდენტიფიკაციისთვის. ექიმს, თუნდაც ერთი თითი, თუ არ ექნება, თქვენ წარმოიდგინეთ რამდენი სახის საქმე გაუძნელდება, რომელსაც ვერ შეასრულებს. მისთვის ამ ორგანოს უქონლობა ყველაზე დიდი პრობლემა იქნება. ის ექიმობას ვეღარ შეძლებს. გამოდის, რომ თითის წვერები - ხელს, ხელი - მკლავს და ორივე ერთად - ადამიანს გვიხატავს.

ამ აიათს ერთი ასეთი სხვა მნიშვნელობაც აქვს: ჩვენ მათ ხელისა და ფეხის თითებს გავაერთიანებთ და ცხოველების, როგორიც

ცხენის ან ვირისაა, მსგავსს გავხდით. ისინი ხელით ვერაფრის გაკეთებას შეძლებენ, ელემენტალურად საჭმელსაც კი ვერ შეჭამენ. ე.ი. ადამიანო, დაფიქრდი შენს გაჩენაზე, რამდენად მნიშვნელოვანი ხარ, ალლაჰმა მოგცა მონანიების უფლება, ალლაჰმა მოგცა ღვთისმსახურების უფლება და უამრავი უფლება, რომლის ჩამოთვლა შორს წაგვიყვანს. მოდი, დაინახე მისი ძლევამოსილება და ადამიანობას დაუბრუნდი, მონიანი და ისევ ადამიანად იქეცი. უდიდეს ალლაჰს, არამარტო ძვლების შეგროვება, თითის წვერთა გაახლება, არამედ ბევრი ისეთი რამ შეუძლია, რასაც ჩვენნიური უსუსური ადამიანის ჭკუას არც კი მოაფიქრდება.

5. მაგრამ სურს ადამიანს ცრუდ შერაცხოს მისი არსებული.

მაგრამ ამ უსუსურ ადამიანს, სხვა გეგმები აქვს, ანუ მისი ცხოვრების სიამოვნებით გატარება სურს. ადამიანს აუხსნი ჭეშმარიტებას, იგი იგებს ამას, გაიაზრებს, მაგრამ ისევ მისი ცუდი გეგმით აგრძელებს ცხოვრებას, რომელიც არ გამოადგება. ესენია: ჯერ ადრეა, ჯერ ბევრი საქმე მაქვს გასაკეთებელი, საქმეები მაქვს დასასრულებელი, ერთიანად ალლაჰის გზაზე ვერ მოდის, ღვთისმსახურებას კიდევ მოვესწრები იძახის.

ამ აიათს ერთი ასეთი განმარტებაც აქვს: ადამიანი განკითხვის დღეს ცრუდ შერაცხავს, არ დაიჯერებს, დაჯერება არ სურს, ასეთი ადამიანი ურწმუნოა.

მაგრამ ზოგიერთი ადამიანი ასეთ ქცევას ირჩევს, იგი ცოდვების ჩადენას არ მოეშვება და მონანიებას შემდგომისთვის გადადებს, არ

იფიქრებს იმაზე, ვაი თუ სიკვდილი მეწვევა. მონანიების დროც მოვა, იძახის გამუდმებით, ჩვენ რას ვაკეთებთ? 40-50 წელი უკან მოვიტოვეთ, რამდენი რამ შეგვეძლო გაგვეკეთებინა, ვიცით, რომ რაც არ უნდა გაგვეკეთებინა, ის გავაკეთეთ, ხოლო რაც უნდა გაგვეკეთებინა, ის არ გავაკეთეთ. რას ვაკეთებთ ახლა და რის ვაკეთებას ვფიქრობთ მომავალში? მოდით ყველამ რწმენა გავიძლიეროთ და საკუთარი თავიც და ირგვლივ მყოფებიც გადავარჩინოთ. ამ ქვეყანას წუთისოფელი ჰქვია, ის შეიძლება ერთ წუთში გაგვიფრინდეს ხელიდან, მის შემდგომ კი გოდება და ქვითინი სარგებელს არ მოგვცემს.

ვინც ასე არ მოიქცევა გამოდის, რომ იგი განკითხვის დღეს ცრუდ რაცხავს, იგი ემსგავსება ცხოველს, რომელსაც თოკი აწყვეტილი აქვს და სად მიეხეთქება, თვითონაც ვერ ხვდება. მას ჰგონია, რომ მუდამ ასე იქნება, ეს მზე, ეს მთვარე, ეს ჯანმრთელობა, ეს ძალა, და ა.შ.

ადამიანების ასეთი ქცევა მათი ურწმუნოებისაგან არ გამომდინარეობს. ყველას სჯერა: სიკვდილის, განკითხვის დღის, აღდგომის, მაგრამ იმის მიხედვით არ ცხოვრობენ, ჰარამს და ჰალალს ყურადღებას არ აქცევენ. მათ, ამის მიხედვით, რომ გააგრძელონ ცხოვრება და გაიმტკიცონ რწმენა, მაშინ ამქვეყნიური სიამოვნებები უნდა უკუაგდონ, პასუხისმგებლობით უნდა მოეკიდონ უდიდესი ალლაჰის ბრძანებებს, რაც მათ უკვე მშვიდად ცხოვრების საშუალებას არ მისცემს. სწორედ ეს უჭირთ ყველაზე მეტად ადამიანებს.

6. კითხულობს: როდისაა აღდგომის დღე?

აბა თქვენ ამბობდით განკითხვის დღის

შესახებ, სადაა ის დღე? სადაა კითხვებზე პასუხის გაცემა? როდის მოვა ის დღე? ამ კითხვების პასუხი უდიდესი ალლაჰისაგან ასეთია: თქვენ რამდენადაც არ დაიჯერებთ ის დღე იქნება, ის დღე მოვა.

7.8.9. მაშინ, როცა მზერა დაიხშობა, და დაბნელება მთვარე, და შეერთდება მზე და მთვარე.

როდის დაიხშობა, როდის გაშეშდება მზერა? ეს შეიძლება მომაკვდავი ადამიანის მდგომარეობას გვიხსნის, ან როცა მთები მატყლივით მიმოიფანტება, ვარსკვლავები ჩამოცვივდება და სამყაროს დასასრული მოვა, ან კიდევ თავშეყრის, აღდგომის დღეს, როცა ყველა მცენარეებივით აღმოცენდება თავიანთი ადგილიდან და ვერავინ ვერ მიხვდება თავდაპირველად, თუ რა ხდება, სანამ უდიდესი ალლაჰის ბრძანებას ვერ გაიგონებენ.

იმ დღეს ადამიანებმა ასე უნდა დაიძახონ:

10. იკითხავს ადამიანი იმ დღეს: ნეტა სად არის გასაქცევი?

მაგრამ უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

11. არამც და არამც! არ მოინახება თავშესაფარი!

იმ დღეს ადამიანი ვერ გამონახავს თავშესაფარს, იმ დღეს ყველაფერი, თვით მოედანიც გასწორებულია, სადაც ყველა თავშეყრილია. აქ, ამქვეყნად, ადამიანები თავშესაფარს პოულობენ, ზოგი საკუთარ ძალას ენდობა, ზოგი მართლაც რაღაც-რაღაცებს პოულობს და თავს შეაფარებს, ასე თავს დაცულად გრძნობს. ზოგი თანამდებობას, ზოგი ნატოს, ზოგი გაეროს, ზოგი ფულითა და ქონებით შეეცდება თავშესაფრის პოვნას, მაგრამ იმ დღეს არ არსებობს თავშესაფარი.

12. შენს ღმერთთანაა იმ დღეს სამკვიდრებელი!

რამდენიც არ უნდა მოძებნოს ადამიანმა გასაქცევი, გინდ ამქვეყნად, გინდ საიქიოში, ბოლოს მისაქციელი მაინც უდიდეს ალლაჰთანაა. იმ დღესაც, ზუსტად ასე იქნება, ადამიანი უდი-

დესი ალლაჰის წინაშე, განკითხვაზე მაინც უნდა მოხედეს. ამ დღეს განსჯა, მხოლოდ უდიდეს ალლაჰს ეკუთვნის და იგი აწესებს ადამიანთა სამკვიდრებელს. იქ ორი სამკვიდრებელია, ან სამოთხეა და ან ჯოჯოხეთი.

ადამიანმა შეიძლება თავისთავს გამოუტანოს განაჩენი და თქვას: ნუთუ ღმერთმა სამოთხეში მე არ უნდა შემიყვანოს და ცხოველები უნდა შემიყვანოს? მაგრამ იქ დასკვნას უდიდესი ალლაჰი დებს! შეიძლება ადამიანებმა შენატონ ცხოველთა ყოფას, როცა ისინი ჯოჯოხეთის ცეცხლისაგან გადარჩებიან და მტვრად იქცევიან. ზუსტად ამისთვისაა, რომ ადამიანებმა, სანამ პირში სული უდგათ, უნდა იფიქრონ საკუთარ გაჩენაზე, პასუხისმგებლობაზე, ქმედებებზე და უდიდესი ალლაჰის თოკს მოჭიდებულმა, მისი კანონების შესრულებით და აკრძალულებზე თავის არიდებით უნდა გააგრძელონ და ისე დაასრულონ სიცოცხლე.

13. იმ დღეს ეცნობება ადამიანს რა წაიმძღვარა და რა გადადო!

იმ დღეს ადამიანს გამოალვიძებენ და გამოაფხიზლებენ, რომ არ ელოდება ასეთ ცნობებს მიაწვდიან მას. რაც გააკეთა, უკან რა მოიტოვა, ყველაფერს დეტალურად გაახსენებენ, ისეთს გაახსენებენ, მას საერთოდ დავიწყებული, რომ ჰქონდა.

ამ აიათის მეორე მნიშვნელობა ასე განიმარტება: ადამიანს ეცნობება ის, რაც გაუკეთებია და ის, რაც მოელის. ან ეცნობება ის, რაც სიკეთეებმა მოუტანა და რაც სიავეებმა მოუტანა. ან ქონებიდან გაცემულმა რა სიკეთე მოუტანა და მემკვიდრეებზე დატოვებული რას მოუტანს. რაც არ უნდა გაეკეთებინა და გააკეთა, რაც უნდა გაეკეთებინა და არ გააკეთა, როცა სათქმელი ჰქონდა გაჩუმებამ და გაჩუმების ნაცვლად ლაპარაკმა რა მოუტანა, ამას აცნობებენ. შეყვარების ნაცვლად შეძულებული, შეძულების ნაცვლად შეყვარებული, და ასე შემდეგ, ბევრი რამის შესახებ ინფორმაცია მიეწოდება იმ დღეს.

ერთი ასეთი მნიშვნელობა კიდევ აქვს ამ აიათს: ადამიანმა მეტნაკლებად მისი გაკეთებუ-

ლის შესახებ იცის, თუ რა გააკეთა მან, მაგრამ არ იცის ბევრი ისეთი, რაც მის ამ გაკეთებულებს შემდეგში მოჰყვა. მაგ. ადამიანმა იცის, რომ სიკეთე გააკეთა და ამ სიკეთემ უამრავი ადამიანი, ისევე სიკეთის და სიყვარულის გზაზე, უდიდესი ალლაჰის გზაზე დააყენა და გადაარჩინა, მაგრამ პირიქითაც შეიძლება მოხდეს ადამიანმა იცის, რომ სიავე გააკეთა და ამისთვის საჯელს იმსახურებს, მაგრამ მისი ეს სიავე რამდენ ადამიანს მისწვდა და რამდენი სწორი გზიდან გადაიყვანა, გაანადგურა - ეს არ იცის. თუ მუსლიმი ადამიანი, რომელიც არასწორ მუსლიმურ ცხოვრებით იცხოვრებს და მისი შვილები, ან კიდევ სხვა მისგან არასწორად ისლამს შეისწავლის და ისე იცხოვრებს, ეს მისი ბრალეულობა იქნება, სწორედ ასეთი ამბების შესახებ აცნობებენ იმ დღეს ადამიანს. ამიტომაცაა ადამიანმა საკუთარი ქმედებები ყოველთვის უნდა აკონტროლოს, რადგანაც შემდგომში მის გაკეთებულს რაც მოყვება ვერ განსჭვრეტს ადამიანი და შეიძლება სავალალო შედეგებამდე მივიდეს, როგორც ამჟვეყნად, ისე საიქიოშიც.

აი ასე გამოაფხიზლებენ ადამიანებს იმ დღეს.

14.15. არა, ადამიანი თავისი სულის წინააღმდეგ მონშეა, რომც მოიმიზეზოს საბაბები.

ადამიანმა საკუთარი თავის შესახებ ყველაფერი იცის, ეს ალლაჰმა აცნობა მას, ანუ მის გაკეთებულს რა მოჰყვება, ეს იცის, ამიტომაც მისი სული მის წინაშე მონშედ დაუდგება, იმ დღეს. იცის რა უნდა გააკეთოს, რა არ უნდა გააკეთოს. ადამიანს საკუთარი თავის გაკონტროლების თავისებურება გააჩნია. საქმის გაკეთება იცის, არ გაკეთება იცის, გაკეთებისას ფიქრობს, მას ფიქრთან ერთად გაანალიზების საშუალებაც აქვს, მაშინ ადამიანმა საქმის დაწყებამდე კარგად, რომ იფიქროს უმჯობესია, რათა ხვალ უდიდესი ალლაჰის წინაშე: „ნეტავი არ გამეკეთებინა“, ეს სიტყვები არ აღმოხდეს.

უდიდესი ალლაჰი ამ სიტყვებს არ მიიღებს, რადგანაც მან ადამიანი, ყველა გაჩენილზე მაღლა გააჩერა და მისცა საკუთარი თავის გაკონ-

ტროლების საშუალება. ასე, რომ ადამიანი, რომელიც რწმენის განმტკიცებაზე არ ფიქრობს, ის სუსტი რწმენის პატრონად და უმადურად რჩება, მასში ძალიან ცოტაა, თითქმის არ არსებობს მაღლიერების გამოხატვის გრძნობა და თუ რამეს აკეთებს კარგს საკუთარ თავს მიანერს, ხოლო თუ ცუდი საქმე კეთდება მისი მხრიდან, ყოველთვის გამჩენს აბრალებს და მუდამ რალაც მიზეზს ეძებს თავის გამართლებისთვის.

ადამიანმა, რამდენიც არ უნდა იმართლოს თავი, როცა დამნაშავეა, ის საკუთარ თავს კარგად იცნობს, მან უდიდესი ალლაჰის შემდეგ ყველაზე კარგად იცის, რა შეუძლია და რა არა; რა გააკეთა და რისი გაკეთება შეეძლო

16. არ დაძრა მისით ენა შენი, რათა დააჩქარო იგი!

17. შეჭველად, ჩვენზეა მისი შეკრება და წაკითხვა.

როცა შუამავალს (ს.ა.ს.)-ს ეს აიათები მოეკლინა, ცდილობდა ადამიანებისთვის სწრაფად გადაეცა ეს შეტყობინება, ამისათვის ჩქარობდა იგი. მას უნდოდა, რომ ადამიანებს მაშინვე გაეგოთ ყიამეთის და მისი მნიშვნელობის შესახებ, ხოლო უდიდესი ალლაჰი მას ახსენებდა, რომ მისი ვალდებულება, მხოლოდ შეხსენებაა, შეგონებაა, დანარჩენი კი ჩვენზეაო, ბრძანებს უდიდესი ალლაჰი.

18. მაშ, როცა ვკითხულობთ მას, მაშინ აჰყევი მის კითხვას!

19. შემდეგ, შეჭველად, ჩვენზეა განმარტება მისი.

თუ დავაკვირდებით, სურაში ბრძანებები ყიამეთის შესახებ გარდმოველინება, მერე უცებ იცვლება და შუამავალს მიმართავს უდიდესი ალლაჰი, შენ მხოლოდ შეაგონე შუამავალო, რასაც ჩვენგან მიიღებ, ჯერ ხომ არ სრულდება ყურანის გარდმოვლენა, ნუ ჩქარობ, შენ მხოლოდ ამჟამინდელი აიათები გადაეცი ადამიანებს, მომავალში შეჭველად ჩვენგან ისევ იქნება ბრძანებები და განმარტებებიც.

შემდეგ ნომერში იქნება გაგრძელება....

ღა ვინერ იქმს სიკვდეს ან თავის
სულის აცნეშს, მერე კი აღლაშს მი-
ტევნას სთხოვს, იხილავს აღლაშს
შემწფორბელსა, მწყალორბელსა! 4/110

მონანიება

დღეს მინდა ვისაუბრო მონანიების შესახებ, თუ რა დატვირთვა აქვს მას ისლამში, როგორ შეიძლება მოვინანიოთ ჩვენს მიერ ჩადენილი ქცევები, როგორ მოქმედებს მორწმუნე ადამიანზე მონანიება და რა შედეგს გვაძლევს ეს ყველაფერი.

მონანიება, ალლაჰის მიერ აკრძალული საქმეებისგან შორს დგომას და მის მიერ მოწონებული საქმეებისკენ სწრაფვას ნიშნავს.

ყველა ადამიანს აქვს ნაკლი, რაც ერთ-ერთი მიზეზია მონანიების აუცილებლობისა, რისი მეშვეობითაც ადამიანი აიმაღლებს საკუთარ მდგომარეობას უზენაესის წინაშე.

მონანიება არის გზა, რომელიც მიგვიყვანს ალლაჰის კამყოფილებასთან და ამავდროულად სამოთხესთან. ადამიანი, რომელიც ნებით თუ უნებლიედ სჩადის ცოდვებს, მაგრამ დროთა განმავლობაში გაათვინცნობიერებს მის შეცდომებს და გულწრფელად მოინანიებს ალლაჰის წინაშე, ალლაჰი მას შეცდომებს აპატიებს, ვი-

ნაიდან ალლაჰი მპატიებელი და მწყალობელია. ალლაჰი შემდეგნაირად ბრძანებს: „ხოლო ვინც მოინანიებს ჩადენილი დანაშაულის შემდეგ და გამოასწორებს, უეჭველად, მიუტევებს ალლაჰი მას. უეჭველად, ალლაჰი შემწფობია, მწყალობელი.“ (მაიდე, 39)

ასევე უნდა გავითვალისწინოთ, რომ მონანიება არ ნიშნავს შეცდომებისგან გარკვეული დროის მონაკვეთით შორს დგომას, არამედ მონანიება არის შეცდომებისგან საბოლოოდ თავის დაღწევა და მათ გამოსწორებაზე მუშაობა. მონანიება იქნება გულწრფელი მაშინ, თუ ადამიანი საბოლოოდ გადაწყვეტს, რომ მის მიერ შესრულებული საქმეები არის მიუღებელი და შეწყვეტს ამ ყველაფერს. ადამიანი, რომელიც ფიქრობს, რომ ალლაჰი მწყალობელია და აქედან გამომდინარე შეუძლია გათვინცნობიერებულად ჩაიდინოს ალლაჰის მოუწონარი საქმეები, შემდეგ კი მოინანიებს და ეს ცოდვებიც ალლაჰის წყალობისგან გამომდინარე ეპატიება, არასწორად ფიქრობს, რადგანაც ალლაჰი შემდეგნაირად

ბრძანებს წმინდა ყურანში: „აღლაჰის წინაშე მიღებული მიტევება მხოლოდ იმათთვისაა, ვინც უმეტრებით უკეთურობას სჩადის და მერე მაშინვე ინანიებს, სწორედ ასეთებს შეუწოდებს აღლაჰი. აღლაჰი ყოველმცოდნეა, ბრძენია!“ (ნისა, 17)

ადამიანები აღლაჰმა გამოცდისთვის გაგვარჩინა, მოგვცა უფლება და ძალა, რომ ვაკეთოთ ის, რაც გვინდა, თუმცა ამასთან ერთად გვიჩვენა გზა, თუ როგორ შეიძლება მოვიპოვოთ მისი კმაყოფილება და საიქიოში როგორ დავიმკვიდროთ სამოთხეში ადგილი. აღლაჰმა უკეთ იცის მის მიერ შექმნილი არსებების ბუნება, იცის რომ ადამიანს აქვს მიდრეკილება ისეთი ქმედებების ჩადენისაკენ, რომლებიც აღლაჰმა ისევე ჩვენს საკეთილდღეოდ აკრძალა, თუმცა მისი წყალობა იმდენად დიდია, რომ ჩადენილი ცოდვების მიუხედავად გვაძლევს შესაძლებლობას, მოვინანიოთ და ამგვარად პატიება დავიმსახუროთ, შემდეგ კი ჩვენთვის შექმნილ სამოთხეში დავიმკვიდროთ ადგილი. აღლაჰი შემდეგნაირად გვამხნევებს: „იგია, რომელიც გეხმარებათ თქვენ და მისი ანგელოზებიც, რათა გამოგიყვანონ სიბნელებიდან სინათლეში. და სწორედ იგია მწყალობელი მორწმუნეთა!“ (აჰზაბ, 43)

მონანიებით იწყება ყველაფერი. ადამიანი, რომელიც ათვიცნონიერებს, რომ სცოდავს, მაგრამ არ წუხს, უფრო მეტიც არ ინანიებს, მას პრობლემები აქვს რწმენაში, რომლის გარეშეც შეუძლებელია, მარადიულ ცხოვრებაში რომელიმე ჩვენგანმა დავიმსახუროთ ის უდიდესი ჯილდო, რომლებიც უზენაეს აღლაჰმა ჩვენთვის შექმნა. თუ რა უნდა გავაკეთოთ მონანიების შემდეგ, აღლაჰი შემდეგნაირად გვამცნობს: „და შეეჭედალ, მივუტევებ იმათ,

ვინც მოინანია, ირწმუნა, ჰქმნა სიკეთე და მერე ჭეშმარიტ გზას დაადგა!“ (ტაჰა, 82)

მონანიება, ადამიანში ასევე აღვიძებს პასუხისმგებლობის გრძნობას, როგორც აღლაჰის წინაშე ასევე საკუთარი თავის და სხვა ადამიანების წინაშე. ადამიანი, რომელსაც უჭირს მონანიება აღლაჰის წინაშე, მისი ჩადენილი ცოდვების გამო, ცოტა შანსია იმის, რომ ის დაფიქრდეს ადამიანებთან ურთიერთობის დროს და შეცდომის შემთხვევაში თავი დამნაშავედ აღიაროს. მონანიება და პასუხისმგებლობა ერთმანეთს ავსებს და ადამიანს ეხმარება იყოს უფრო განონასწორებული და შეინარჩუნოს ნორმალური ურთიერთობები ადამიანებთან, აღლაჰთან და ამავედროულად საკუთარ თავთან. მონანიება

ასევე არის გზა, რომლის მეშვეობითაც ადამიანი გათავისუფლდება სულიერი წნეხისგან. მორწმუნე ადამიანი, რომელიც სჩადის აკრძალულ საქმეებს და აქედან გამომდინარე, გრძნობს თავს დამნაშავედ, ერთადერთი რაც მის ამ სულიერ ტრამვას გამოასწორებს, არის დანაშაულის მონანიება და იმედი იმისა, რომ აღლაჰი მას შეეჭედალ აპატიებს. აღლაჰი შემდეგნაირად ბრძანებს: „თქვი: ჰეი, მსახურნო ჩემო, რომელთაც ზღვარს გახვედით საკუთარი თავის საზიანოდ! არ მოიწყვიტოთ იმედი აღლაჰის წყალობისგან. შეეჭედალ, აღლაჰი მიუტევებს ცოდვებს სრულად, რამეთუ იგია შემნდობი, მწყალობელი.“ (ზუმერ, 53)

ადამიანებს შორის ურთიერთობისას დაშვებული შეცდომების შესახებ, აღლაჰი შემდეგნაირად ბრძანებს წმინდა ყურანში: „ჰეი თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! დაე, ერთმა ხალხმა არ დასცინოს მეორე ხალხს, იქნებ ისინი უკეთესნი არიან მათზე. და არც ქალებმა სხვა ქალებს, ეგებ ისინი

უკეთესნი არიან მათზე. და არ მოსცხოთ ჩირქი ერთმანეთს და არ მოუხმოთ ერთმანეთს შეურაცხყოფელი მეტსახელებით. რწმენის მიღების შემდგომ რაოდენ ცუდი თვისებაა სისაძაგლე. ხოლო ვინც არ მოინანიებს, სწორედ, რომ ეგენი არიან უსამართლონი. (ჰუჯურათ, 11) აიათის ბოლო მონაკვეთში ალლაჰი გვამცნობს, რომ უსამართლონი იქნებიან, ისინი ვინც რწმენის შემდეგ არასწორ საქციელს ჩაიდენენ და არ მოინანიებენ. ყველამ გადავხედოთ საკუთარ ცხოვრებას და ჩავიხედოთ საკუთარ თავში, ყველა ნათლად დავინახავთ, ვართ თუ არა ისეთი მორწმუნეები, როგორადაც თავი მოგვაქვს.

ალი-იმრანის სურაში ურწმუნოების თვისებებსა და საიქიოში მათი მდგომარეობის შესახებ ჩამოვრძანებული აიათების შემდეგ, მორწმუნეების შესახებ შემდეგნაირადაა ნაბრძანები: „და მორჩილ იყავით ალლაჰისა და შუამავალის, ეგებ შეწყალებული იქმნეთ თქვენ! ესწრაფეთ მიტევებისკენ თქვენი ღმერთისგან და სამოთხეს, რომლის სივრცე ცა და დედამიწაა, რომელიც გამზადებულია ღვთისმოშიშთათვის, რომლებიც გასცემენ ჭირშიც და ღვთისშიც, იოკებენ მრისხანებას, პატიობენ ხალხს. და ალლაჰს უყვარს კეთილისმქმნელები! ხოლო ისინი, რომელთაც ჩაიდინეს სიავე ან ავნეს საკუთარ თავს, გაიხსენონ ალლაჰი და მაშინვე შესთხოვონ პატიება (ჩადენილი) ცოდვებისათვის, და ვისღა ძალუძს მიუტევოს ცოდვები, თუ არა ალლაჰისა. და თუ შეგნებულად არ დაიფინებენ იმას, რასაც ჩადიდნენ, აი, მათთვისაა საზღაური, მიტევება მათი უფლისგან და სამოთხეები, სადაც ძირს მდინარეები მოედინება, იქ დარჩებიან სამუდამოდ. და რა მშვენიერი საზღაურია (ჯილდოა) კეთილის მქმნელთათვის! (ალი-იმრანი, 132-136)

მონანიებასთან დაკავშირებით ჩამოვრძანებულ აიათებს თუ დავაკვირდებით, ალლაჰი მხოლოდ მათ უმხარობლებს სამოთხეს, რომლებიც გულწრფელად მოინანიებენ და ცდილობენ გამოასწორონ საკუთარი დანაშაული. ყურანში უზენაესი მორწმუნეებს შემდეგნაირად მიმართავს:

„ჰეი თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! შესთხოვეთ ალლაჰს მიტევება გულწრფელი მიტევებით. დაე, თქვენმა უფალმა დაფაროს თქვენი ცოდვები და შეგიყვანოთ სამოთხეში, სადაც ძირს მდინარეები მოედინება“ (თაჰრიმ, 8)

მონანიებასთან ერთად არ უნდა დაგვავიწყდეს ის, რომ ალლაჰის კმაყოფილება მხოლოდ მასზე თაყვანისცემით, მისი ბრძანებების შესრულებით, სიკეთის გაკეთებითა და გავრცელებით არის შესაძლებელი. „მაშ, ახარე მორწმუნეებს! რომელნიც ინანიებენ, თაყვანს სცემენ, ადიდებენ, მარხულობენ, ქედს იხრიან, სეჯდეს ალასრულს“¹, სიკეთეს მოუწოდებენ და ავს კრძალავენ; და ალლაჰის საზღვრების დამცველებს“ (თევზე, 112)

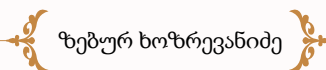
კიდევ ერთხელ მინდა შეგახსენოთ, რომ ჩვენი ამქვეყნად მოვლინების ერთ-ერთი მიზანი არის გამოცდა, რომლის მეშვეობითაც ან მოვიპოვებთ ალლაჰის კმაყოფილებას და დავიმსახურებთ სამოთხეს, ან ვინვინით ალლაჰის მრისხანებას. ყველაფერი რაც გვებოძა უზენაესი ალლაჰისგან, არის ჩვენი გამოცდისთვის, ვიქნებით ჩვენ მორჩილნი, თუ ვიქნებით ალლაჰის წინაშე ამბოხებულნი. არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ჩვენი მორჩილებით, ან ამბოხებით ალლაჰს ვერაფერს დავაკლებთ და ჩვენი ქმედებები მხოლოდ ჩვენს სასიკეთოდ ან საზიანოდ იქნება. უზენაესი, როგორც საიქიოსთვის, ასევე სააქაოსთვისაც ჩვენი რელიგიის ფარგლებში ცხოვრებას გვთავაზობს და შემდეგნაირად გვიბრძანებს: „იმით, რაც ალლაჰმა გიბოძა, ისწრაფე საიქიო სამყოფელისკენ, და არ დაიფინო შენი წილი დედამიწაზე. სიკეთე აკეთე ისეთივე, როგორიც ალლაჰმა მოგმადლა და არ გაავრცელო უკეთურობა ქვეყნად, რამეთუ ალლაჰს არ უყვარს უკეთურნი!“ (ყასას, 77)

ალლაჰმა შეგვაძლებინოს მისი ბრძანებების შესაბამისად ცხოვრება, ჩადენილი დანაშაულებისთვის მონანიება, საკუთარი თავის გამოსწორება, ამქვეყნად სიკეთის ქმნა და ამ ყველაფრის მეშვეობით უზენაესის კმაყოფილების მოპოვება.

ამინ!

ტექნოლოგიები და ახალ თაობა

სწავლულს ჰკითხეს, რა არის მშვიდობა და ბედნიერება? მან თქვა, რომ იმ ადამიანთან ერთად სიარული ვისიც მჯერა და იმ გზაზე სიარული, რომლისაც მჯერა.

რწმენა, ადამიანის გენში რეალურად არსებობს. ერთ-ერთი ინგლისელი ათეისტი მუსლიმს ეკითხება რომ, თქვენ მორწმუნეები სირთულეების დროს უფრო კომფორტულები ხართ. მართლაც ძალიან რთული უნდა იყოს იმაზე ფიქრი, რომ სიკვდილის შემდეგ არგაცოცხლება, რომ არ დადგება ანგარიშის დღე, რომ სამართალი არ აღსრულდება... დიახ, რწმენა მორჩილებაა, რადგან ეს ნიშნავს სიმშვიდის პოვნას.

„მეშინია, რომ ერთ დღეს ტექნოლოგია გადალახავს ადამიანთა ურთიერთქმედებას და გამოჩნდება სულები თაობა...“ უნდა დაემატოს თუ არა ურწმუნო თაობა ალბერტ აინშტაინის სიტყვებს?

ათეისტი მოაზროვნეებისა და ფილოსოფოსების ყველაზე დიდი ნაკლი იყო ის, რომ მათ არ შეეძლოთ ალტერნატივის წამოყენება სოციალური წესრიგის თვალსაზრისით, ალლაჰის უარყოფის წერტილში. ფრიდრიხ ნიცშემ სასულიერო განათლება

მიიღო, მაგრამ საყვარელი მამის მტკივნეულმა სიკვდილმა შეარყია მისი რწმენა.

ნიცშე, რომელიც ასევე განიცდიდა გერმანელი ფილოსოფოსის, არტურ შოპენჰაუერის გავლენას, შემდეგი (დარჩენილი) ცხოვრება ათეისტად გაატარა და მას პროპაგანდას უწევდა, ვერ მოიფიქრა გამოსავალი, თუ როგორ უნდა უზრუნველყოფილიყო სოციალური წესრიგი, ალლაჰის რწმენის წესრიგის გარეშე.

ათეისტები, რომლებიც ვერ ხვდებოდნენ ცხოვრების აზრს, დეპრესიაში არიან. ფაქტობრივად, ნიცშემ სიცოცხლის ბოლო წლებიც ფსიქიატრიულ საავამდყოფოში გაატარა.

შოპენჰაუერისთვის, რომელმაც ვერ გაიგო ცხოვრების აზრი, უკეთესი იყო არასოდეს დაბადებულიყო.

განსაკუთრებით ბოლო ათი წლის განმავლობაში ვაკვირდებით, რომ საზოგადოება, განსაკუთრებით ჩვენი ახალგაზრდობა, თანდათან შორდება რელიგიას. არსებობს მრავალი ადგილობრივი და უცხოური კვლევა, რომელიც მხარს უჭერს ამას. მიმდინარე კვლევები ცხადყოფს, რომ

აშშ-ს ახალგაზრდების თითქმის ნახევარს არ აქვს რელიგიური მრწამსი და ეს მონაცემები ბოლო ათწლეულის განმავლობაში იზრდება.

მიმაჩნია, რომ რწმენის წერტილში გადაგვარება ძირითადად გამოწვეულია სოციალური მედიით. ეს არხები სავსეა ცრუ, მიზანმიმართული და შეურაცხმომელი ინფორმაციით, რელიგიისა და რელიგიური ღირებულებების წინააღმდეგ. მეცნიერების სახელით მუდმივად სკეპტიციზმით მოსალოდნელი. ის არყევს ამ ბიზნესის რწმენის საფუძვლებს.

დღესდღეობით ბავშვებისა და ახალგაზრდების პიროვნებების ფორმირებაში, ჯერ ოჯახი, შემდეგ სკოლა, მეგობრები და ბოლოს ციფრული გარემო ხდება ეფექტური. განსაკუთრებით სოციალური მედიის ფენომენები არიან ადამიანები, რომლებსაც დღეს ყველაზე დიდი გავლენა აქვთ. ამ ადამიანებს გავლენიანებსაც უწოდებენ და ისინი კარგ მოგებასაც იღებენ.

ათეიზმის ზრდა რეალურად ძალიან შეზღუდულია. უფრო მეტად დეიზმი და აგნოსტიციზმი იზრდება. ეს გვიჩვენებს, რომ იდეა, ალლაჰის არსებობის შესახებ, არ შეიძლება ადვილად უარყოფილი.

ხალხის შემოსავლის ზრდა, კომფორტი, თვითკმაყოფილება, კონსურემიზმი, სიამოვნებისკენ სწრაფვა და სისწრაფე... ეს ყველაფერი ხომ იწვევს აჯანყებას ალლაჰის წინააღმდეგ? აირჩევს თუ არა ადამიანი მსგავს მიმართულებას, დაიჯეროს, რომ შეუძლია მიაღწიოს ყველაფერს, რაც სურს, რომ მას აქვს ძალა და არ სჯეროდეს უდიდესი ძალის? მათზე ვრცლად უნდა განიხილონ სოციოლოგებმა, ფსიქოლოგებმა, თეოლოგებმა და ა.შ. ასევე უნდა გაკეთდეს გარკვეული დაკვირვებები.

რელიგიის მოწინააღმდეგეების ყველაზე დიდი პრობლემა ის არის, რომ თითქმის რელიგიურ არცერთ რიტუალს ალტერნატივას ვერ შესთავაზებენ. მაგალითად, მათ ვერ შეიმუშავენ მიცვალებულის ლოცვის ალტერნატივას. ბოლო მომენტში მიცვალებულს ათავსებენ სალოცავ ქვაზე, აღავლენენ ლოცვას, ხოლო რელიგიისგან

შორს მყოფნი, შავი სამოსით, მას შორიდან უყურებენ.

არიან ისეთებიც, რომლებიც ამტკიცებენ, რომ ფიქრიც ღვთისმსახურებაა. ღვთისმსახურება არის ფიქრი, მაგრამ ფიქრი არ არის ღვთისმსახურების აქტი, თუ მას მხარს არ უჭერს რწმენა და განზრახვა.

ანალოგიურად, არის მიდგომები, რომლებსაც სურთ ხალხის დაბნეულობა იმით, რომ მუშაობა ასევე ღვთისმსახურებაა. შრომა ხდება ღვთისმსახურება, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მას მხარს უჭერს რწმენა და მტკიცე განზრახვა. გარდა ამისა, ღვთისმსახურებები საერთოდ არ ცვლის ერთმანეთს. თითოეულ მათგანს განსხვავებული მიზანი აქვს შესასრულებელი. მაგალითად პილიგრიმოზას ქველმოქმედებით ვერ ჩაანაცვლებ. ამის ეჭვქვეშ დაყენება, ან მისი შეცვლის მცდელობა, მიგვიყვანს ალლაჰის ბრძანებების უგულებელყოფამდე.

მედიტაცია, რომელიც დღეს ძალიან პოპულარულია, არ არის ღვთისმსახურების ფორმა ისლამური გაგებით. ღვთისმსახურება საუკეთესო მედიტაციაა. არსებობს გაბატონებული მოსაზრებები, რომ ინდუიზმი და ბუდიზმი მედიტაციისა და იოგას მსგავსი პრაქტიკის სათავეა. „იოგაში არის სიცარიელე, მაგრამ არ არსებობს ღმერთი, რომელიც არის ძალის, უსაფრთხოების, სიმშვიდისა და ადამიანის სიყვარულის წყარო“.

„რასაც ჩვენ მედიტაციას ვუწოდებთ, არის აღმოსავლური რელიგიების ღვთისმსახურების ფორმა. არსებობს იოგას შესახებ ასობით განსხვავებული სკოლა. თითოეულ ამ სკოლას აქვს საკუთარი მედიტაციის ტექნიკა. თუმცა, წერტილი, სადაც ისინი ყველა ერთად იკრიბებიან, არის

ინდუიზმისა და ბუ-
დიზმის ძირითადი
ფილოსოფია."

იმის ნაცვლად,
რომ გაახმოვანონ
და ხელი შეუწყონ
მარხვის ჯანმრთე-
ლობის სარგებელს,
რაც დღეს თითქმის
ყველა რელიგიაში
არსებობს, წყვეტი-
ლი მარხვა, მშვიერი
დარჩენა და ა.შ. პრა-
ქტიკა ხაზგასმულია
და ფართოდ არის
მიღებული ჩვენს სა-
ზოგადოებაში. მარ-
ხვის მეცნიერული

სარგებელი ვლინდება, მაგრამ რელიგიური
ცნობების ნაცვლად, ახალი დასახელებითა
და უმნიშვნელო განსხვავებებით საზოგა-
დოებისთვის ალტერნატივად არის წარ-
მოდგენილი.

როგორიცაა "საიდუმლო", "მინდა",
"სამყაროსგან ითხოვე", "რაც გინდა",
"მთავარია მოითხოვე", "თუ მოინდომებ,
ყველაფერს შეძლებ" მსგავსი ალტერნა-
ტიული დისკუსიები; გარკვეული გაგებით,
ღვთისმსახურებებისა და მინდობის (თა-
ვაკული) ნაცვლად, ბოლო წლებში გაიზარ-
და. ამის მაგალითია რონდა ბირნის „საი-
დუმლო“ წიგნი.

მსახურისა და სრულყოფილი ადამია-
ნის იდეალს ცვლის ამქვეყნიური წარმა-
ტების კრიტერიუმები, ბედნიერება წარ-
მოდგენილია ცხოვრების მთავარ მიზნად,
ფაქტობრივად, ცხოვრებისეული რეალო-
ბები, როგორიცაა ტკივილი, უბედურება,
სევდა და შესაბამისად, ალტრუიზმი, გა-
ზიარება და მსგავსი გრძნობები, გაბრუე-
ბულია (ბუნდოვანია). „გამცემი არ იყო“
გაგება განიხილება, როგორც სისულელე
და ცდილობენ მის ნაცვლად ეგოცენტრუ-
ლობას და ინტერესს. პასუხისმგებლობა ამ
შედეგზე არსებითია; ის ეკუთვნის კონსერ-
ვატორებს, რომლებიც არ ცხოვრობენ ისე,

როგორც მათ სჯერათ და არ შეუძლიათ
შეიმუშაონ ახალი მეთოდები და მიდგო-
მები, ცვალებადი ციფრული გარემოსა და
მათი რწმენის კომუნიკაციის პრაქტიკის
შესაბამისად.

რა შეიძლება გაკეთდეს?

უპირველეს ყოვლისა, უნდა გვესმო-
დეს, რომ დღევანდელ ახალგაზრდობას
უნდა მოუსმინონ, გაუგონ და დააინტერე-
სონ, ასევე მათ ცოდნის მიღება სემინარე-
ბით, კონფერენციებით და მსგავსი კრებე-
ბით გაუადვილონ.

იმის მაგივრად, რომ მომხმარებელმა
დიდი დრო გაატაროს ციფრულ გარემო-
ში, განსაკუთრებით სოციალურ მედიაში,
ხარისხიანი კონტენტი (წარმოება) უნდა
ინარმოებოდეს და საზოგადოების სხვა-
დასხვა სეგმენტზე მისაბაძი მაგალითის
მეშვეობით უნდა მივიდეს. ამისათვის არა-
სამთავრობო ორგანიზაციებმა უნდა შექმ-
ნან კარგი ტექნოლოგიური ინფრასტრუ-
ქტურა და ჩაერთონ ინტენსიურ სასწავლო
აქტივობებში.

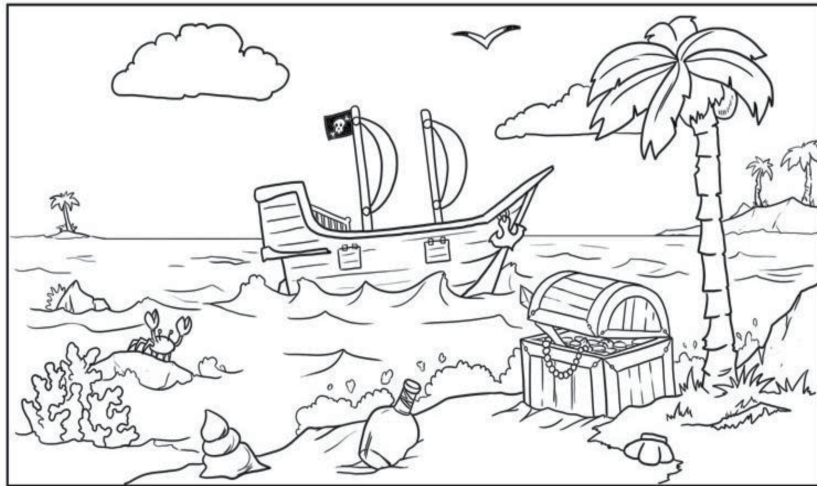
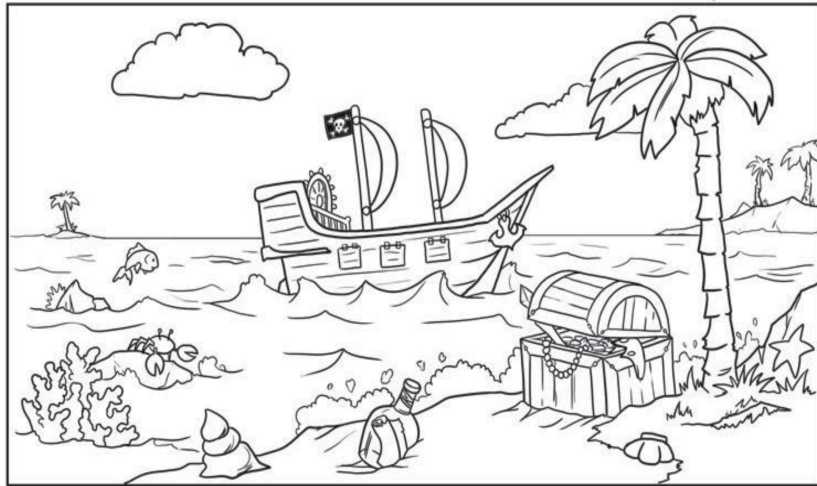
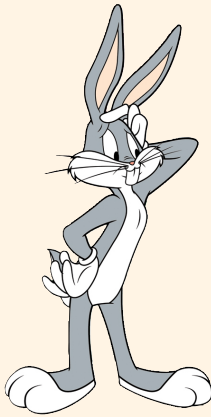
ციფრული გარემოს აკრძალვის
ნაცვლად, ციფრული მართვის სტრატეგია
უნდა შემუშავდეს და საზოგადოების ყვე-
ლა სეგმენტს ტრენინგი უნდა ჩაუტარდეს.

ამასთან, პანდემიის პერიოდში, ოფი-
ციალური შეზღუდვების გათვალისწინე-
ბით და სოციალური დისტანციის, ნიღბისა
და ჰიგიენური წესების გათვალისწინებით,
უნდა შეფასდეს, ფიზიკურად შეკრების
და საგანმანათლებლო საქმიანობის გა-
გრძელების საკითხი. რადგან ექსპერტე-
ბი აფრთხილებენ, რომ ფსიქოლოგიურმა
პრობლემებმა შეიძლება გამოიწვიოს ჯან-
მრთელობის პრობლემები.

არასამთავრობო ორგანიზაციები
უნდა იყოს დაფუძნებული ხარისხზე და
არა რაოდენობაზე, მეტი ინვესტიცია გა-
ნახორციელონ კულტურასა და ხელოვნე-
ბაში, ჩაატარონ სავსე კვლევები, რათა
გაიგონ ახალგაზრდების მოლოდინები და
მათი ღირებულებითი შეფასება.

საბავშვო მკობი მკობი

იკოვანე სურათებს შორის 7 განსხვავება

საბავშვო ცესცები

1. ყურანის ბოლო სურა რომელია?

- ა) ფათიჰა   ბ) იხლასი
- გ) იასინი   დ) ნასი

2. ვინ გამოიგონა ნათურა?

- ა) ნიუტონმა   დ) ჟულეს ვერნემ
- ბ) ედისონმა   გ) ჟულიუს სეზარმა

3. სურა იასინი რიგით მერამდენე სურაა?

- ა) 36   გ) 83   ბ) 114.   დ) 10

4. რომელი შუამავლის შვილი არ ავიდა გემში წარღვნის დროს?

- ა. ნუჰი   გ. იბრაჰიმი
- ბ. ისმაილი   დ. ლუტი

5. ყურანის მიხედვით, მუსა შუამავლის დროს მცხოვრებ ხალხს, რომელი ცხოველის დაკვლა ეზრძანა?

- ა. ცხვარი   ბ. აქლემი
- გ. ძროხა   დ. თხა